

Wout van Aert rijdt op dinsdag 16 maart naar etappewinst in de afsluitende tijdrit van de Tirreno-Adriatico. Hij eindigde als tweede in het algemeen klassement en bevestigde zo zijn kunnen als ronderenner. Foto Cor Vos

116

WILLIE VERHEGGHE

DE POLLAREBERG

‘Ik zag er vader Van der Poel al als
toeschouwer staan,
dromend op een berm’

128

NANDO BOERS

BEROEP WIELRENNER

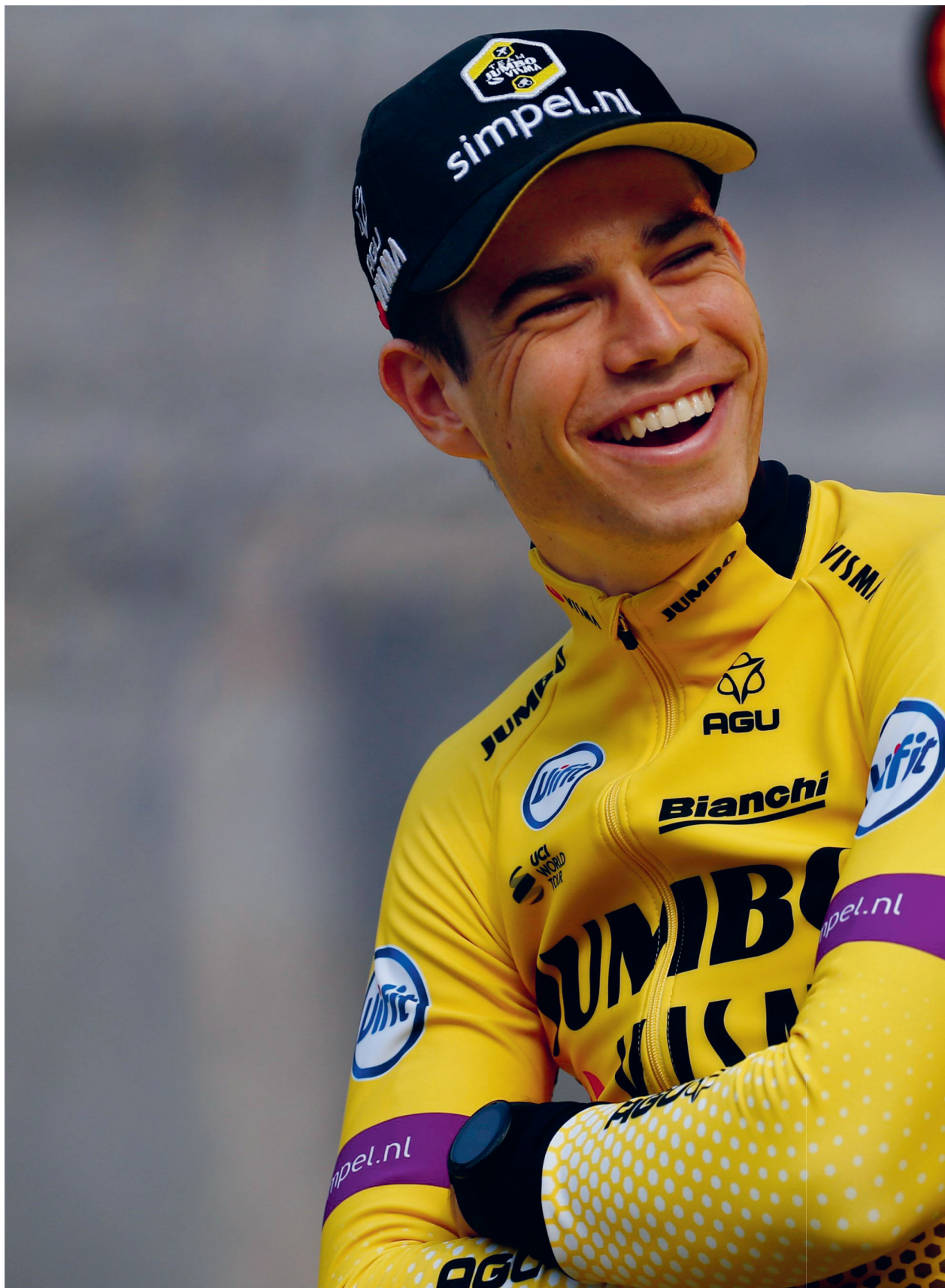
DEEL 34:

RAMON SINKELDAM

‘Ik ben heel loyaal en ik weet waar
ik moet zitten in een finale’

143

AUTEURS BIOGRAFIEËN

SPRINT-WOUT,
TIJDRIJ-WOUT,
KLIM-WOUT,
FIETS-WOUT,
PLOEGBUS-WOUT,
SUPER-WOUT

— door —

FRANK HEINEN

Een goedlachse Wout van Aert tijdens de ploegenvoorstelling van de Ronde van Vlaanderen in 2019, waarin hij als veertiende finishte. Foto Cor Vos

Je hebt Wout van Aert en Wout van Aert. En Wout van Aert. Bovendien heb je Wout van Aert. Een veelzijdige wielrenner en, blijkbaar, een veelzijdig mens. Een alleman. De homo universalis in de koers.

‘U ziet hoe vanzelf zulke dingen kunnen gebeuren. Het is eigenlijk allemaal heel simpel, nietwaar, als je erover nadenkt, als je zo’n beetje ziet hoe het een uit het ander voortvloeit.’

(Roger Martin du Gard – Afrikaans geheim)

P 21 JANUARI KWAM JUMBO-VISMA met het nieuws dat Wout van Aert zijn contract bij de ploeg voor drie jaar had verlengd. De aankondiging vond plaats door middel van een filmpje op social media, waarin Van Aert achtereenvolgens pannenkoeken bakt, Tom Dumoulin op gang duwt in een Tourrit, stofzuigt, de ploegbus sopt, de receptie van het hotel bemant, de roomservice verzorgt, op kop rijdt op een col, de koffers van Primož Roglič naar diens kamer brengt, koffie serveert aan Marianne Vos, een sprintrit wint en het overhemd van manager Richard Plugge strijkt. Het filmpje eindigt met Van Aert die zich tot de cameraman richt: ‘Wat is dit nu voor shot?’, waarna Van Aert de camera overneemt. De conclusie van Plugge, die op bed het boek *Antifragiel* ligt te lezen: ‘Jij kan ook alles. Jij mag blijven.’

Iedereen die reageerde vond het een onweerstaanbaar komisch filmpje. Je kunt een hoop van de social media-afdelingen van internationale sportploegen zeggen, maar niet dat ze niet exact weten welke mate van kinderachtigheid unaniem hilarisch wordt gevonden.

Het blijven van Van Aert werd door iedereen die er ook maar een beetje verstand van had omschreven als ‘de beste transfer die Jumbo-Visma had kunnen doen,’ wat taalkundig natuurlijk incorrect was (een transfer duidt immers ‘de overgang van een teamsporter van de ene club naar de andere club’ aan), maar de betekenis was hoe dan ook duidelijk.

Op het moment dat het filmpje werd gedeeld, was Van Aert de meest allround wielrenner ter wereld, de op één na beste crosser ter

wereld én de meest betrouwbare knecht ter wereld. Het is niet uitgesloten dat hij de beste wielrenner ter wereld was, ook al is kwaliteit in het wielrennen geen uitkomst van de som der delen, en ook al eindigde hij als derde op de wereldranglijst (die dan weer wél een uitkomst van die som der delen is) en waren in de meeste grote wedstrijden concurrenten (Roglič, Ganna, Alaphilippe, Van der Poel) net ietsje beter.

Zelf ben ik ervan overtuigd dat er meer dan één Van Aert is, zoals je lang geleden ook meerdere Petterssons had, maar die hadden allemaal een eigen voornaam en bij elkaar acht benen. In het geval van de Van Aerts ligt het wat anders: ze heten allemaal Wout, maken allemaal gebruik van hetzelfde lichaam en niemand weet precies hoeveel het er zijn. Je moet heel goed kijken (en heel veel vrije tijd hebben) om de verschillen te zien.

Een dag na het online komen van dat Van Aert-filmpje logde ik in om de live voorstelling *Weg met Eddy Bellegueule* van Eline Arbo te bekijken, naar het boek van de Franse schrijver Edouard Louis. In het boek is er slechts één Eddy, op het toneel van de Amsterdamse Stadsschouwburg waren er plots vier. Vier acteurs die allemaal in en uit de rol van de in de uitzichtloze armoede en hardheid van het Noord-Franse platteland opgroeiende Eddy vloeiden en hem allemaal op hun eigen manier gestalte gaven, hun eigen nuances toevoegden, hun eigen manier van bewegen, spreken en kijken. Ik keek naar de livestream, bord afhaal-pad thai op schoot en was er getuige van hoe bedrieglijk eenvoudig het kan lijken om van een papieren figuurtje een jongen van drie, nee vier dimensies te vouwen.

Wat zou Arbo doen als ze door de social media-afdeling van Jumbo-Visma werd gevraagd een voorstelling over Wout van Aert te maken om zijn contractverlenging aan te kondigen? Eerst weigeren, natuurlijk, en daarna alsnog door de knieën gaan. Hoeveel acteurs zou ze nodig hebben? En welke periode uit Wouts leven zou die voorstelling behandelen? Hoe zou ze erin slagen een ogenschijnlijk zo doodgewone topwielrenner, een zo alleraardigste en dramatisch niet enorm interessante jongeman op het podium het reliëf te geven dat zich in ieder mens bevindt, bij sommigen voor iedereen zichtbaar en bij de meeste anderen pas merkbaar als je er met je vingers overheen gaat, als bij braille? Hoe zou ze van al die losse Wouten één figuur maken? En waar zou ze beginnen? In België of net over de grens? Want het is al vaak gezegd: een van de vele Wouten is een Nederlander.

Zijn vader Henk is geboren in Meersel-Dreef, een dorp waar de Nederlands-Belgische grens midden door de hoofdstraat loopt. Henks ouders, Wouts grootouders, waren Noord-Brabanders, geboren in Rijsbergen en in de jaren zestig de grens overgestoken om er te gaan boeren. Daarom ook wordt de v in Van Aerts naam met een kleine letter geschreven wanneer die door een voornaam of -letter wordt voorafgegaan. Wout, die zelf in Herentals werd geboren en daar intussen ook weer is gaan wonen, is zo ongeveer even Nederlands als Mathieu van der Poel Vlaams is: vdp heeft weliswaar geen Belgische voorouders, maar bracht wel zijn hele jeugd in Vlaanderen door. Beide jongens reden vanaf hun tiende tegen elkaar in Noord-Brabantse crossjes, want in België mocht dat pas vanaf twaalf jaar. Meestal kwam Van Aert minuten na Van der Poel binnen; hij was meer dan een kop kleiner dan zijn Nederlandse opponent. De kandidaat die ze in een tv-quiz allebei na elkaar zou horen spreken en vervolgens zou moeten gokken wie van de twee de Vlaming was, zou waarschijnlijk niet voor Van Aert kiezen.

Hoe zou Arbo de cross-Wout en de weg-Wout verbeelden? Twee acteurs of één? Verschillende kapsels? En de sprint-Wout, de tijdrijt-Wout en de klim-Wout? En de fiets-Wout en de ploegbus-Wout? In de vtm-documentaire *Wout – waar een wil is* (gekke titel, voor een film over iemand die juist beroemd is geworden op géén weg), zie je in een oogwenk hoezeer die twee soms van elkaar kunnen verschillen: het ene moment raast hij als een bizon over een Toscaanse *sterrato*, een onweerstaanbare kampioen, stijlvol en ook wel een beetje dreigend, met zijn zonnebril op en zijn mond wijd open. Op het volgende beeld betreedt hij de ploegbus als een schoorvoetende postbode die een pakketje voor de buurman onder zijn arm heeft. Of er misschien iemand even wil tekenen? Er is de lichamelijke super-Wout, die volgens zijn trainer Marc Lambrechts een *hoge anaerobe drempel* combineert met *razendsnelle fast-twitchvezels*, en er is de zoekende-Wout. Niet zorgwekkend zoekend, maar gewoon, menselijk.

Lang heb ik niet zo erg geloofd in dat hele wielrennen op de weg van hem, ik zeg het er maar direct eerlijk bij. Ik bedoel: ik zag wel dat hij goed was en zo, maar ja, met goede Vlaamse crossers kun je schijthuizen bedekken. Op een zeker moment was hij de beste in de modder, onmiskenbaar, maar dat waren Zdeněk Štybar en Lars Boom ook ooit geweest. Lang leek dat me zo'n beetje de bandbreedte waarbinnen je

als veelbelovende veldrijder de overstap naar de weg kon maken: een fijne, gewaardeerde wielrenner op zeer specifieke parcoursen, misschien iets aan de overbetaalde kant dankzij je winterschnabbels. Als je dat al gegund was: Niels Albert en Bart Wellens, allebei toch meer eenvoudig wereldkampioenen, reden alleen op de weg als ze er door hun sponsor met geweld toe gedwongen werden.

Bij de nogal uitbundige aankondiging van Wouts (ik zeg al ‘Wout’, dat lijkt me goed) eerste deelname aan de voorjaarsklassiekers, in 2018, bracht ik ietwat zurig die keer in herinnering dat Sven Nys meedeelde deel te zullen nemen aan Parijs-Roubaix. Nys was op dat moment de Beste Veldrijder Ooit (na hem zijn nog verschillende andere Beste Veldrijders Ooit gekomen), en ik weet nog dat de Vlaamse commentatoren de tv-kijker de hele dag lang op de hoogte hielden van de positie van Nys in de wedstrijd. Pas toen hij op ruim tien minuten achterstand ronddoelde, gaven de verslaggevers toe dat Nys misschien niet zou gaan winnen.

Servais Knaben won die dag, maar de 41ste plek van Nys werd als minstens zo nieuwswaardig ervaren. Na afloop vertelde Nys dat Museeuw hem had gevraagd wat hij eigenlijk op de weg kwam doen. Met tranen in zijn ogen voegde hij eraan toe: ‘Ik wil niet alleen crosser zijn.’ Het zegt vast veel over mijn kwalijke karakter, maar ik heb die tranen altijd onthouden, en niet per se als een teken dat het veld volstrekt gelijkwaardig was ten opzichte van de weg. De tranen van Nys waren die van de topkorfballer van PKC die een paar minuten met de LA Lakers heeft mogen meedoen. ‘LeBron vroeg nog wat ik hier eigenlijk kwam doen.’

Natuurlijk: ik wist ook wel dat Roger De Vlaeminck veldrijder was geweest en Adrie van der Poel, en dat Mario De Clercq ooit vierde werd in de Omloop Het Volk (nou ja, dat had ik dan misschien opgezocht), maar anno 2018 bestond mijn referentiekader wat betreft veldrijders die het op de weg proberen uit een klein kamertje waar de hele dag dat Nys-interview op repeat stond.

En ik wist óók dat Van Aert op dat moment, in februari 2018, als 23-jarige al meer op de weg had bereikt dan Nys in zijn hele loopbaan. Dat hij in de proloog van de Ronde van België van 2016 Tony Martin had verslagen bijvoorbeeld. Maar ja: een proloog blijft een proloog. De meest zonderlinge figuren winnen prologen: Chris Boardman, Brett Lancaster, Jimmy Engoulvent... Een goed getimed buitje of een plots in je voordeel opstekende zeebries en voor je het weet sta je met de

bloemen te zwaaien. Nee, een proloogzege kon ik onmogelijk ernstig nemen als serieuze prestatie op de weg. Van Wouts zege in de Schaal Sels, later dat jaar, was ik live getuige geweest, voor zover iets rechtstreeks via de tv meemaken als ‘live getuigenis’ geldt natuurlijk. In die wedstrijd had Van Aert op een van de laatste stroken onverharde weg ter hoogte van de boerderij van Frans Van Looy op nogal intimiderende wijze de rest van de kopgroep uit het wiel gereden.

Co-commentator die dag was Frank Hoste. Hoste is niet van het grootsprakige type, maar wie die laatste paar kilometer terugluistert (de beelden staan op YouTube), hoort dat er op het moment van Van Aerts aanval een duidelijk merkbare versnelling optreedt in Hostes kalme spreken. Eerst lijkt de co-commentator zich actief te verzetten tegen zijn eigen lyriek bij wat objectief een waanzinnig knappe aanval is, maar de opwinding lekt steeds meer door de muren van zijn nuchterheid heen.

Met terugwerkende kracht zou je kunnen zeggen: ja, daar kon je het al zien, daar al spatte het ervan af, het talent, de belofte. Iemand met een beetje inzicht had toen al durven beweren dat de moeder van Wout van Aert geen prutser op de wereld had gezet. Maar ja, je kunt nu eenmaal niet iets op voorhand met terugwerkende kracht gaan zitten beweren. En trouwens: een jaar later werd Van Aert tweede in diezelfde wedstrijd, ruim achter een al even imponerende figuur over wie je toen ook gemakkelijk bij voorbaat met terugwerkende kracht had kunnen beweren dat die op een dag Parijs-Roubaix zou gaan winnen. Dat was Taco van der Hoorn. Ook geen prutser, maar toch wel een geen-prutser van een andere orde.

In 2015 werd Van Aert geïnterviewd door oud-doelman Geert De Vlieger in diens programma *Hoogvliegers*. Hij was toen alleen nog crosser. Het veldrijden was zijn leven, aan een loopbaan op de weg had hij nog geen seconde gedacht, zei Van Aert. Hij klonk niet als iemand die moeite moet doen om iets anders te zeggen dan wat hij eigenlijk op zijn lever heeft. Meer als iemand die het wel prima vindt dat het gaat zoals het gaat, en iemand met die instelling heeft nog nooit de Tour gewonnen.

Kijk, voor de meeste Nederlanders is veldrijden het soort kermisport waar je je als jonge renner zo snel mogelijk aan moet zien te ontworstelen, een soort schnabbelcircuit dat de huur betaalt tot je een liedje in de Top 40 hebt. Voor je het weet draai je tot ver na je pensioengerechtigde

leeftijd mee in een soort reizende braderie, met een slangenbezweerder en de vrouw met de baard. Het is voor veel mensen kortom lastig voor te stellen dat voor iemand als Van Aert wielrennen in de ‘pratsj’ altijd een volkomen gelijkwaardige tegenhanger van het koersen op de weg is geweest. Als jongen groeide hij op in de wereld van de cross, in de regio waar hij opgroeide waren Erwin Vervecken, Paul Herygers en Bart Wellens geen cultfiguren maar echte sterren en betekenden de koersen elk weekend feest voor het organiserende dorp.

Van Aert voelt zich thuis in die cultuur, die hij grotendeels op eigen houtje heeft leren ontdekken. Bovendien is hij iemand die zekerheid waardeert, en dat biedt de cross: wie zo goed is als Van Aert kan er schatrijk in worden zonder te hoeven verhuizen. Maar tegelijk is Van Aert in tegenstelling tot veel van zijn crossconcurrenten een moderne topsporter die intelligent is en niet erg beïnvloedbaar, in wie toen hij nog belofte was al het vermoeden moet zijn gaan rijzen dat de koers op veel plekken in België nog voornamelijk een vorm van folklore is, gedomineerd door mannen (altijd mannen) van de oude stempel. Wielerploegen zijn er in veel gevallen niet alleen bedrijfsmatig, maar vooral ook klassiek-hiërarchisch georganiseerd en managers beschouwen al te snelle innovatie als een ondermijning van hun gezag.

De twee tegengestelde Wouten in Van Aert – de klassieke crosser met de antieke kop die geniet van het week in, week uit door de modder razen en de moderne sporter die al snel door had dat van alle wegen naar Rome die door België het meest een omweg zou zijn – kwamen eind 2018 in botsing met Nick Nuyens, die als ploegmanager een driejarig contract met Van Aert had afgesloten en hem vervolgens omringde met een nauwelijks van een amateurploeg te onderscheiden profomgeving. In de dreun die op die klap volgde, moet de geconcentreerde topsporter in Van Aert definitief de jongen wiens dromen niet verder reikten dan de nieuwe Bart Wellens te worden, eronder hebben gekregen.

Maar eerst terug naar dat voorjaar van 2018, dat boven verwachting begon, maar afschuwelijk afliep. In een volkomen verregende Strade Bianche werd hij derde, al ging toen de meeste aandacht nog naar de winnaar, Tiesj Benoot, zijn leeftijdgenoot in wie de kenners toen nog de moderne flandrien vermoedden die Van Aert uiteindelijk zou blijken te zijn. In Vlaanderen zelf ging het minder vanzelf: in de Omloop Het Nieuwsblad, Gent-Wevelgem en de Ronde van Vlaanderen werd hij 32ste, 10de en 9de.

Die negende plek in de Ronde kreeg al een stuk meer aandacht dan de gemiddelde negende plaats. Eddy Planckaert drukte hem op het hart voortaan met niets minder dan de overwinning genoeg te nemen, maar Van Aert zelf legde vooralsnog een bescheidenheid aan de dag die mij niet alleen vanzelfsprekend voorkwam voor een veldrijder die net is begonnen op de weg, maar die mij ook voor hem innam. Hij was tevreden en trots dat hij met kampioenen als Vanmarcke en Van Avermaet had mogen meestrijden.

Ik hoorde het tevreden aan, besloot in de toekomst cyclocrossers wat minder streng te beoordelen, maar ik wist ook direct dat deze nederigheid hem zou beletten ooit een écht grote koers te winnen. Een jongen die al boven zijn theewater raakte wanneer Sep Vanmarcke hem aankeek, kon onmogelijk uit het hout van echte kampioenen gesneden zijn. In Parijs-Roubaix eindigde Van Aert ten slotte als dertiende, maar daarover sprak na afloop geen mens. Die dag ging het over zijn ploeggenoot Michael Goolaerts, die ter hoogte van de tweede kasseistrook in Briastre met een hartstilstand van zijn fiets klapte en diezelfde dag nog dag stierf.

Die dag heeft een gedenkwaardige reportage opgeleverd. Maker Sammy Neyrinck volgt Van Aert voor en na de wedstrijd en interviewt hem over het overlijden van Goolaerts. Op die beelden kun je zien hoe expressief Van Aerts gezicht is. Hoe het zich kan sluiten, hoe er een bijna dreigende waas over komt te liggen, hoe de zware wenkbrauwen zich over de ogen plooiën en zijn mond, die op vrolijke momenten zijn gezicht kan breken, een smalle streep wordt.

Het is een uitdrukking die lijkt op het gezicht dat hij trekt wanneer hij eind 2019 in de rechtszaal zit om de uitspraak in de zaak tussen hem en Nuyens aan te horen. Dat conflict lijkt een anomalie in een verder rimpelloos verlopen loopbaan. Het was een behoorlijk onfrisse zaak, waarvan beide partijen altijd een andere versie van de feiten zijn blijven oplepelen. Destijds zou er sprake zijn geweest van een verziekte relatie tussen renners en management. Onder meer de fietsen zouden niet hebben gedeugd. Daarop schreef Van Aert Nuyens in het najaar een kwaaië mail, vol kritiekpunten die hij opgelost wilde zien. Gevolg: ruzie, pesterijen, juridische toestanden. Zo zou Nuyens bijvoorbeeld ploegleider Niels Albert gedwongen hebben belastende verklaringen over Van Aert af te leggen.

Van Aert verbrak zijn contract en vertrok naar Jumbo-Visma, en Nuyens eiste meer dan een miljoen wegens contractbreuk. Van Aert